

Zakład Anatomii Patologicznej, Instytut Patologii Klinicznej
Akademia Medyczna w Lublinie
Kierownik: prof. dr hab. Marian Rozynek

Franciszek WOŹNIAK

Mucoviscidosis u dzieci woj. lubelskiego w materiale sekcyjnym Zakładu
Anatomii Patologicznej Akademii Medycznej w Lublinie
w latach 1971—1974

Муковисцидоз у детей Люблинского воеводства в секционном материале
Заведения патологической анатомии Люблинского медицинского института
в 1971—1974 годах

Mucoviscidosis in Children from the Lublin Province in the Light of Autopsy
Material Gathered during the Years 1971—1974 by the Institute of Pathological
Anatomy of the Medical Academy in Lublin

Masowe badania przyżyciowe nad częstością występowania mukowiscidozy u dzieci w różnych krajach dają różne, często nawet rozbieżne dane statystyczne (1, 2). W Polsce badania takie przeprowadzane były przez Instytut Matki i Dziecka w Warszawie w latach 1965—1969. Spośród zbadanych przez Instytut 33 115 dzieci z różnych regionów kraju stwierdzono 62 przypadki mukowiscidozy, co stanowi przeciętnie prawie 1,8 przypadku na każde 1000 zbadanych dzieci. W odniesieniu do ogólnej liczby dzieci do lat 14 podanej przez GUS dla terenu województwa lubelskiego (588 758 dzieci za rok 1968) częstość występowania mukowiscidozy wynosiła 0,25 na 10 000. Wskaźniki te są na ogół niższe niż dane statystyczne innych krajów europejskich: Londyn 1—10 na 10 000, Szwajcaria 7, Szwecja 1—1,3, Niemcy 40 (3). Rozrzut wyników statystycznych, jak ilustrują te liczby, jest bardzo duży.

W Zakładzie Anatomii Patologicznej Instytutu Patologii Klinicznej Akademii Medycznej w Lublinie znaczny odsetek badań autopsyjnych (około 33%) stanowią sekcje dzieci. Z tego względu postanowiono sprawdzić, ile przypadków mukowiscidozy stwierdza się u dzieci poddanych badaniom sekcyjnym przez okres 4 lat. W latach 1971—1974 dokonano w Zakładzie Anatomii Patologicznej Akademii Medycznej w Lublinie 1345 sekcji dzieci w różnym wieku — od martwo urodzonych do lat 14. Dzieci te pochodziły z różnych szpitali miasta Lublina i województwa lubelskiego. Od każdego zmarłego dziecka pobierano do badania mikroskopowego 6 narządów (trzustka, płuca, serce, wątroba, śledziona, ślinianka). Z narządów tych następnie wykonywano preparaty histologiczne, szukając charakterystycznych dla mukowiscidozy zmian w tych narządach — głównie w trzustce (ryc. 1, 2, 3, tab. 1).

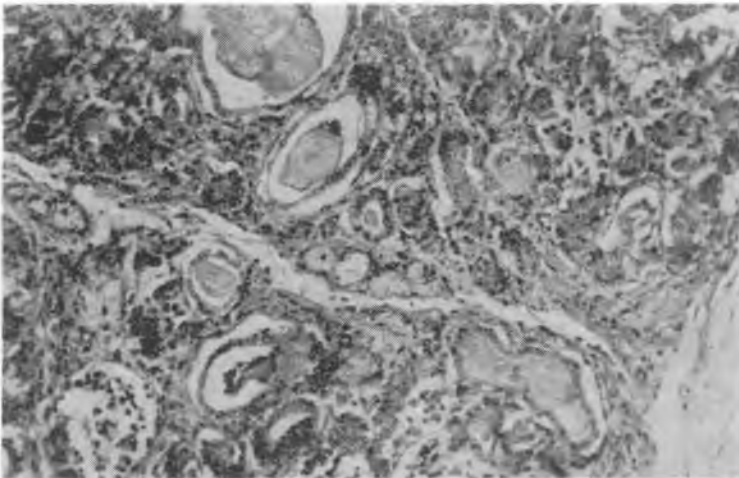
Spośród wyżej wymienionych 1345 sekcji dzieci stwierdzono 4 przypadki mukowiscidozy o pełnym obrazie morfologicznym, przy czym najwyraźniejsze były zmiany w trzustce. Nie było przypadku niedrożności smółkowej. Wszystkie przypadki skierowane były do badania autopsyjnego z rozpoznaniem kli-

Tab. 1

Nr przypadku	Przypadki			
	1	2	3	4
Wiek	6 tyg.	2 mies.	4 mies.	4 mies.
Płeć	♂	♀	♂	♀
<i>Fibrosis cystica pancreatis</i>	+++	+++	++	++
<i>Steatosis hepatis</i>	+	++	+	+
<i>Cirrhosis localisata hepatis</i>	—	—	—	—
<i>Bronchectases</i>	—	—	—	—
<i>Bronchitis, pneumonia</i>	++	+++	++	++
<i>Meconium ileus</i>	—	—	—	—

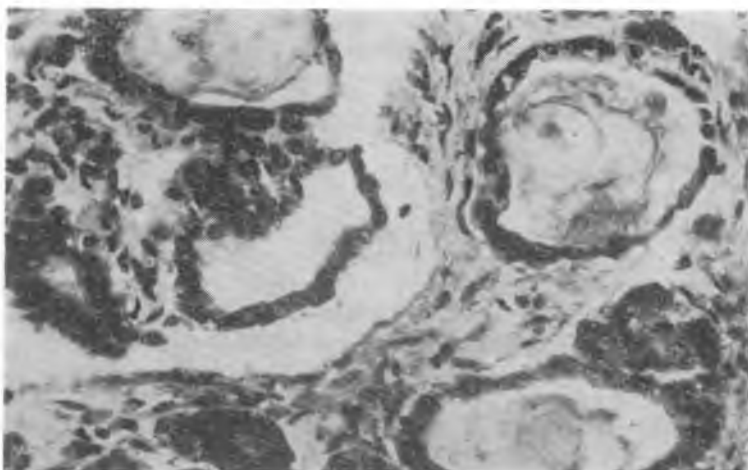
+++ zmiany duże, ++ zmiany średnie, + — zmiany małe, — brak zmian.

nicznym posocznicy i zapalenia wieloogniskowego płuc oraz biegunki. W żadnym przypadku klinicznie mukowiscidoza nie była rozpoznana, najprawdopodobniej wskutek zbyt krótkiego pobytu niemowląt w szpitalu. W naszym zestawieniu 1 przypadek mukowiscidozy przypada więc na 336 badań autopsyjnych u dzieci, co stanowi 2,5 przypadku na każde 1000 dzieci poddanych badaniom autopsyjnym, czyli 0,25%. Jest to liczba nieco wyższa niż dane opublikowane przez Instytut Matki i Dziecka w Warszawie dla dzieci żyjących, u których stwierdzono mukowiscidozę — 1,8 przypadku na 1000 dzieci (2). Sądymy, iż chociaż w materiale sekcyjnym stwierdziliśmy przez okres 4 lat tylko 4 przypadki mukowiscidozy, to jednak ich analiza w pewnym stopniu uzupełnia próby wykrywalności i częstości występowania mukowiscidozy u dzieci, zwłaszcza z woj. lubelskiego.

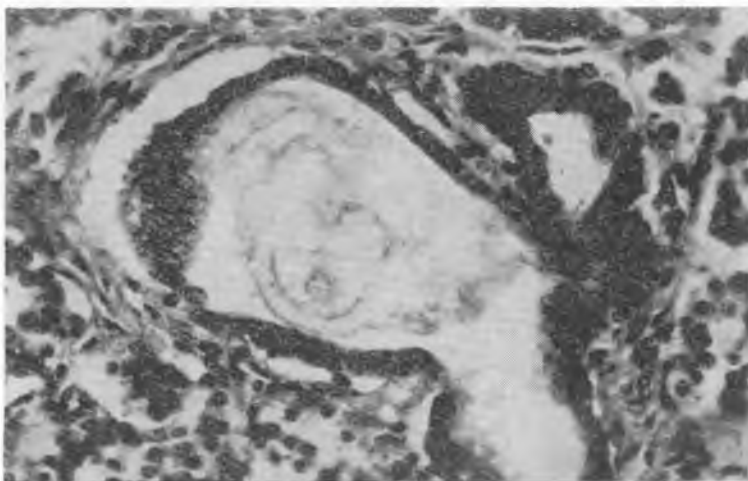


Ryc. 1. Wycinek z trzustki. Widoczne torbielowato poszerzone przewody oraz włóknienie wokół nich. Barwienie: hem. i eoz. Pow. 120x

A segment from the pancreas. Widened cystoid ducts as well as fibred parts around them are visible. Staining: Hem. and Eoz. Enlargement 120x



Ryc. 2. Wycinek z trzustki. W świetle poszerzonych przewodów widoczna zagęszczona wydzielina zbijająca się w kuliste twory o warstwowej budowie. Barwienie: hem. i eoz. Pow. 400x
 A segment from the pancreas. In the light of widened ducts condensed discharge agglomerating into spherical forms of a layered structure is visible. Staining: Hem. and Eoz. Enlargement 400x



Ryc. 3. Wycinek z trzustki. W torbielowato poszerzonych przewodach widoczna metaplazja nabłonka jednowarstwowego kostkowego w nabłonek wielowarstwowy. Barwienie: hem. i eoz. Pow. 400x
 A segment from the pancreas. In the widened cystoid ducts metaplasia of the bone simple epithelium in the stratified epithelium is visible. Staining: Hem. and Eoz. Enlargement 400x

PIŚMIENICTWO

1. Bogacka-Zatorska E., Rajtar-Leontiew Z., Zalewski T.: Pol. Tyg. Lek., 28, 2015—2017, 1973.
2. Bożkova K., Gołębiowska H., Rutkowski J., Nowakowska A., Holzer J.: Ped. Pol. 46, 677—684, 1971.
3. Gębala A., Słupska T., Zytkiewicz A., Serewko A.: Biul. Lub. Tow. Nauk., 7, 8, 25—34, 1967/1968.

Otrzymano 10 IX 1974

РЕЗЮМЕ

Автор сопоставил количество случаев выступления муковисцидоза у детей в секционном материале Заведения патологической анатомии Медицинского института в Люблине в 1971—1974 годах. В проведенных в это время 1345 вскрытиях трупа детей разного возраста (начиная с мертворожденных и кончая 14 годом жизни) обнаружено 4 случая муковисцидоза, что составляет 2,5 случая к 1000 вскрытий трупов детей. Этот показатель немного выше, чем статистические данные выступления муковисцидоза у живых детей, но нужно помнить, что часть детей живет с этой болезнью до позднейшего возраста.

SUMMARY

The author has made a list of the number of cases of *mucoviscidosis* in children in the light of autopsy material gathered by the Institute of Pathological Anatomy of the Medical Academy in Lublin during the years 1971—1974. From among the 1345 autopsies carried out during this period on children of various ages (from still births to the age of 14) 4 cases of *mucoviscidosis* were ascertained which is 2.5 cases per 1000 autopsies carried out on children. This ratio is somewhat higher than the statistical data regarding the occurrence of *mucoviscidosis* in children who are alive. However it should be remembered that some children live with this illness to a later age.